

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
13/1718	13/2719	25.10.2013

Høring - forenklinger i plan- og bygningsloven (byggesaksdelen)

Vi viser til brev med høringsnotat 28. juni 2013.

Saken gjelder forslag til endringer i plan- og bygningsloven. Forslagene er i hovedsak oppfølging av stortingsmeldingen om bygningspolitikken (Meld. St. 28 (2011-2012) *Gode bygg for eit betre samfunn; Ein framtidretta bygningspolitikk*) som ble behandlet av Stortinget i desember 2012. Målet med endringene er å få frem at tillatelse skal gis, hvis tiltaket ellers er i samsvar med lov, forskrift og plan. Med dette for øye, er det foreslått endringer som skal forenkle og effektivisere saksbehandlingen.

Miljøverndepartementet har i uttalelsen konsentrert merknadene til forslaget om registreringsordning.

Miljøverndepartementet er usikker på om det erfaringsgrunnlaget som ligger til grunn for innføring av den foreslåtte registreringsordningen er godt nok. I stortingsmeldingen om bygningspolitikk er det i beskrivelsen av ulempene ved søknadssystemet vist til undersøkelser fra før ikrafttredelsen av den nye plan- og bygningsloven og fra de største byene, mens halvparten av kommunene har under 5 000 innbyggere. Bestemmelsene om søknadsplikt som gjelder etter den nye plan- og bygningsloven har ikke vært evaluert siden loven trådte i kraft i 2009. I forhold til de rettslige rammer og saksbehandlingssystemer som er tilgjengelig i dag, kan forslaget om registreringsordningen synes noe forhastet.

Saksbehandling av miljøforhold

For at en registreringsordning i byggesak skal fungere etter hensikten, bør det finnes et lett tilgjengelig system som presenterer regelsituasjonen for den aktuelle eiendom. Forenkling for tiltakshaver, som forutsetningsvis ikke kjenner plan- og bygningsloven eller særlovene i detalj, krever at hun tilbys en metode å få registrert tiltaket slik at de forhold som må sjekkes ut, blir en del av systemet.

Etter formålsparagrafen i plan- og bygningsloven skal byggesaksbehandlingen sikre tiltakenes lovmessighet. Høringsnotatet understreker at det er tiltakshavers ansvar at tiltaket er i samsvar

med lovverket. Miljøregelverket som er med på å danne ramme rundt selv ”små” bygge- og anleggstiltak er omfattende, og finnes også gjerne i andre lover enn plan- og bygningsloven. Innføring av en registreringsordning endrer ikke dette. Hvis manglende innsikt i regelverket ikke blir fanget opp gjennom kommunens tilbakemelding i søknadsbehandlingen, vil tiltakshaver alene bære risikoen for senere sanksjoner – fra myndighetene eller oppsittere – hvis det viser seg at tiltaket ikke er i samsvar med gjeldende regler.

Under saksbehandlingen er det også viktig at kommunen i saker som er unntatt fra krav om søknad og tillatelse, får inn pålitelige opplysninger til det offentlige kartverket og matrikkelen. Miljøforvaltningen er i sin kartlegging og miljøovervåking avhengig av at disse databasene er oppdatert. Tiltak som verken krever registrering eller søknad og tillatelse, må være av en slik karakter at de heller ikke hører hjemme i det offentlige kartverket eller matrikkelen.

Skade på miljøverdier

De miljømessige konsekvensene av forslaget er etter Miljøverndepartementets oppfatning ikke tilstrekkelig utredet. De tiltak som etter forslaget går inn i registreringsordningen vil ofte være aktuelle i uregulerte LNF-områder, der bl.a. automatisk fredete kulturminner, bygningsmasse av kulturhistorisk verdi, landskapsverdier eller verdifullt naturmangfold eller andre miljøhensyn ikke er kartlagt i samme grad som i regulerte områder. Plassering på tomten, jf forslag til ny § 29-4 første ledd annet punktum, særlig av driftsbygninger eller installasjoner i landbruket, kan ha vesentlig betydning for naturmangfold, landskap, kulturminner eller forurensning. Det går ikke fram av forslaget hvordan miljøhensynene er tenkt særlig ivaretatt ved en registreringsordning. Inngrep uten kommunens aktive medvirkning kan ødelegge miljøverdier, eller gjøre skade som det siden må brukes betydelige ressurser på for å sikre eller rette opp.

Sanksjoner ved regelbrudd

Det er videre et spørsmål om registreringsordningen i praksis vil kunne innebære økt behov for ytterligere arbeid i kommunene eller særlovsorganer med tilsyn og ulovlighetsoppfølging, herunder gebyr, for å kunne følge opp regelbrudd.

Kommunene må fortsatt ha beredskap for å gjennomgå registreringssakene for å kontrollere samsvar med plan- og bygningsloven og berørte sektorlover. Eventuell besparelse i å slippe å besvare søknaden fra tiltakshaver, vil kunne innebære flere tilsyn og krav om retting.

KOSTRA for 2012 viser at ca en tredel av alle søknader gjelder tiltak der tiltakshaver selv står ansvarlig (§ 20-2–tiltak). De fleste av disse sakene vil bli omfattet av registreringsordningen. En tredel av § 20-2–søknadene har mangler, som utløser minst én henvendelse fra kommunen til tiltakshaver. Med de følger det kan få for kommunens saksbehandling eller tiltakshavers ansvar, vil dette kunne innebære det motsatte av en forenkling i byggesaksbehandlingen.

* * *

Vi ber om å få gjennomgå høringsuttalelsene til proposisjonsutkastet med sikte på supplerende innspill og merknader herfra. Vi ønsker videre å få delta i utformingen av merknadene til de enkelte bestemmelser som også har betydning for miljøforvaltningens saksområder. Det gjelder særskilt nytt andre ledd i § 21-7 om frist for dispensasjon eller tillatelse, samtykke eller uttalelse fra annen myndighet. Vi ønsker også å delta i utformingen av forskriften som vil presisere nærmere hvilke tiltak som faller inn under

registreringsordningen, og veiledningen om hvordan slike tiltak må vurderes i lys av særlige miljøhensyn i arealplaner og særlovgivningen innenfor Miljøverndepartementets virksomhetsområde. På forskriftsnivå er det naturlig å stille krav til innholdet i tiltakshavers dokumentasjon i registreringssakene.

Med hilsen

Einar Holtane (e.f.)
ekspedisjonssjef

Elisabeth Platou
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.